

УПУТСТВА ЗА АУТОРЕ

Часопис *Филолог* је научни, рецензирани часопис из области науке о језику, књижевности и културе који има за циљ промовисање савремених теоријских и интердисциплинарних приступа. Оснивач и издавач часописа је Филолошки факултет Универзитета у Бањој Луци. Часопис излази у континуитету од 2010. године.

Објављујемо чланке на стандардним језицима оних филологија које се проучавају на Филолошком факултету Универзитета у Бањој Луци, дакле на српском, руском, енглеском, њемачком, француском и италијанском језику. Рад на неком другом словенском или свјетском језику може се објавити у договору са Редакцијом, по посебној процедури. При томе су појам и именовање српског језика неповредиве категорије и не могу се употребљавати у појмовним конструкцијама или скраћеницама које би одражавале неко друго или другачије именовање овог језика.

Објављујемо чланке који се баве разматрањем савремених теоријских приступа проучавању књижевности, језика и културе, значајем и потребом метатеорије у хуманистичким наукама, примјеном савремених теоријских приступа у анализи текстова и културних појава, интердисциплинарним приступом у изучавању лингвистичких, књижевних и културолошких студија, односом књижевности и језика с другим дисциплинама, приказом најсавременијих теоријских књига из области књижевности, лингвистике и културолошких студија итд.

Да би се обезбиједио што већи степен научности, часопис *Филолог* сваки чланак шаље на рецензију прије коначног објављивања. Након иницијалне евалуације, уредништво ће установити да ли поднесени рукопис испуњава основне научне критеријуме. Уколико испуњава, чланак ће бити упућен на рецензију и прегледаће га два експерта из уже научне области. Чланак ће бити штампан у актуелном броју часописа *Филолог* уколико се оба рецензента усагласе да прилог задовољава високе научне критеријуме. Уколико добије позитивне рецензије тек након дораде, прилог може бити објављен у једном од наредних бројева *Филолога*.

Чланци се рецензирају по принципу узајамне анонимности аутора и рецензента. Рок за израду рецензије је мјесец дана. Коначна одлука о прихватању или одбијању рукописа биће упућена аутору заједно са рецензентским сугестијама, образложењем и напоменама.

Часопис *Филолог* излази два пута годишње, у јуну и у децембру.

Часопис *Филолог* омогућава тренутни отворен приступ цјелокупном садржају у складу с увјерењем како јавна доступност истраживачких спознаја потиче већу размјену знања и идеја. Часопис омогућава читаоцима да читају, преузимају, умножавају, дистрибуишу, штампају, претражују или повезују текстове објављених чланака, тј. да их користе у било које законите сврхе. У складу с Будимпештанском иницијативом, чији смо потписници, једино ограничење репродукције и дистрибуције чланака јесте у домену ауторских права, будући да је неопходно да аутор контролише интегритет свога рада, те да буде прописно наведен и цитиран.

Редакција *Филолога* посвећена је одржавању највиших етичких принципа и спречавању злоупотреба при публиковању овог часописа. Чланци који нису у складу са овим стандардима неће бити објављени у часопису *Филолог*.

Сви радови се упућују на провјеру путем антиплагијатског софтвера, који обезбјеђује Универзитет у Бањој Луци. Плагирање научних резултата, фабриковање и фалсификовање истраживачких података, покушаји објављивања већ објављених радова и томе слично, етички су неприхватљиви поступци и биће одбачени у складу с академским кодексом понашања и издавачком политиком часописа *Филолог*.

Уредништво спречава сваки потенцијални сукоб интереса и дискриминацију по било којој основи. У случају притужбе етичког карактера или притужбе о сукобу интереса, уредници поступају у складу са постојећом политиком и процедуром.

Аутори потписаном изјавом преузимају одговорност која се тиче оригиналности и аутентичности достављених радова. Рукописи које шаљу за објављивање у *Филологу* не смију бити објављени, прихваћени за објављивање или у текућем рецензијском процесу у неком другом часопису или публикацији. Рукописи могу да садрже рад који је претходно усмено саопштен на научном скупу или конференцији. У том случају је неопходно дати и јасну напомену о томе. Аутори у истој изјави преузимају одговорност која се тиче коректног цитирања и адекватног реферисања на литературу и изворе. Рукописи које шаљу за објављивање у *Филологу* не смију садржавати плагиране научне резултате, фабриковане и фалсификоване истраживачке податке нити друге етички неприхватљиве поступке или злоупотребе.

Непосредно након подношења рукописа, а прије покретања рецензијске процедуре, аутори потписују изјаву. Аутори потписују изјаву да су сагласни са политиком отвореног приступа коју подржавају уредништво и издавач часописи-

са *Филолог*, односно да су сагласни са биљешком о ауторским правима, која је наведена у сљедећем пасусу. То значи да, задржавајући ауторска права, уступају право првог публиковања часопису *Филолог*, а у складу са лиценцом CC-BY-NC дају сагласност за отворен приступ и располагање садржајем објављеним на сајту, под условом да се ради о некомерцијалном коришћењу садржаја и под условом да се при томе неизоставно назначе ауторство и мјесто првог публиковања. Остале ауторске одговорности наведене су у тексту обрасца изјаве.

Аутори који објављују у овом часопису пристају на сљедеће услове: аутори задржавају ауторска права и пружају часопису право првог објављивања рада у складу с лиценцом CC-BY-NC, која омогућава другима да дијеле рад уз услов навођења ауторства и изворног објављивања у овом часопису; аутори могу израдити посебне, уговорне аранжмане за неексклузивну дистрибуцију рада објављеног у часопису (нпр. постављање у институционални репозиторијум или објављивање у књизи), уз навођење да је рад изворно објављен у овом часопису.

Рецензенти вреднују и оцјењују пристигле рукописе искључиво на основу садржаја, у складу с највишим етичким стандардима и академским кодексом понашања, објективно, квалификовано и компетентно, научно аргументовано и стручно утемељено, а без дискриминације по било којој основи. Својим сугестијама унапређују квалитет рецензираних рукописа. Рецензентима уредништво обезбјеђује анонимност, а рецензенти су дужни да чувају повјерљивост свих информација у вези с рукописом као и да уредницима пријаве повреду ауторских права, плагирање и сличне етички неприхватљиве поступке или злоупотребе уочене у рукопису који рецензирају. Рецензент који сам сматра да је некомпетентан или неквалификован, да неће моћи обезбиједити правремену рецензију или да је у било каквом сукобу интереса, обавјештава уредништво о томе и бива изузет из рецензентског процеса.

Часопис *Филолог*, без икаквих рестрикција, омогућава ауторима да задрже ауторска права и права објављивања.

Часопис *Филолог* омогућава ауторима да сами архивирају препринт или постпринт верзије својих чланака, на непрофитним серверима или на сопственим веб-сајтовима, уз напомену о извору и издавачу. Аутори могу користити и публиковану верзију (PDF).

Часопис *Филолог* не наплаћује ауторима обраду нити публикацију чланака.

Часопис *Филолог* обезбјеђује ауторима по један бесплатан примјерак броја у којем су објавили рад.

УПУТСТВА ЗА ТЕХНИЧКУ ПРИПРЕМУ И ПРИЈАВУ РУКОПИСА ЗА РЕЦЕНЗИЈСКУ ПРОЦЕДУРУ

Рукописи се пријављују путем налога на интернет сајту, путем имејла или поштанским путем.

Сваки аутор може да креира сопствени налог, према упутствима за регистрацију корисника која су дата на сајту <https://filolog.rs.ba>. Након регистрације, аутори могу поднијети рукопис, пратећи поступак пријаве прилога. Ауторе који креирају налог и рукопис шаљу на овај начин, молимо да попуне сва поља, унесу тражене метаподатке и сл.

Рукописи се, такође, могу слати на имејл-адресу filolog@ff.unibl.org или на поштанску адресу: Редакција часописа *Филолог*, Универзитет у Бањој Луци, Филолошки факултет, Булевар војводе Петра Бојовића 1а, 78000 Бања Лука, Република Српска, Босна и Херцеговина.

Приликом слања рукописа, аутори морају доставити и потписану изјаву, академску биографију, метаподатке као и романизовану верзију библиографије. Образац ауторске изјаве може се преузети на самом сајту. Академска биографија се доставља у краткој форми, до 200 ријечи, у трећем лицу. У првој реченици бионаратива наводи се актуелна функција, наставно односно научно звање и титула. Метаподаци се попуњавају на језику рада и на енглеском језику. Уколико је рад на енглеском језику, метаподаци се дају само на језику рада.

Кроз цијелу процедуру, од пријаве до штампања рукописа, ауторе води секретар Редакције, у складу с политиком отворене и континуиране комуникације у часопису *Филолог*.

Неопходно је да се аутори придржавају следећих техничких упутстава за припрему текста за рецензијску процедуру и штампу у часопису *Филолог*:

Текст оригиналног научног рада не смије имати мање од 30.000, ни више од 50.000 карактера, укључујући и размаке. Текст приказа односно научне критике не смије имати мање од 10.000, ни више од 20.000 карактера, укључујући и размаке.

Текстови морају бити достављени у Microsoft Word документу, писани фонтом Times New Roman, величине слова 12 и са проредом 1.5.

У горњем лијевом углу наводи се име и презиме, те научна афилијација аутора. Обавезно је коришћење средњег иницијала, тј. првог слова очевога или мајчиног имена.

За презиме аутора везује се подножна напомена, а она мора да садржи имејл адресу аутора. Уколико је рад коауторски, ово се односи само на првог аутора.

Научну афилијацију наводе само аутори који су стално запослени на универзитету, институту или некој другој научноистраживачкој установи. Научна афилијација наводи се према принципу организационе хијерархије институције, нпр. Универзитет у Београду, Филолошки факултет, Катедра за славистику. Научну афилијацију могу користити и студенти мастер или докторских студија. Као аутори, они у том случају наводе назив институције у чијем је окриљу обављено студијско истраживање, односно писање научног рада. Ако је аутора више, научна афилијација се наводи за сваког аутора.

Неопходно је да аутори доставе и верзију документа с текстом научног рада која ће бити спремна за рецензијску процедуру. Та верзија не смије да садржи име и презиме аутора, афилијацију, имејл адресу као ни друге елементе који би нарушили принцип анонимности. Како би обострана анонимност рецензијског процеса била додатно осигурана, ауторима научних радова препоручујемо техничка упутства која су дата на интернет сајту *Филолога*, у рубрици *Пријаве прилога*.

Уколико су у раду коришћени специфични фонтови или други елементи који захтијевају додатну техничку подршку, неопходно је послати и ПДФ верзију текста те специфичне фонтове који су коришћени у раду.

Испод афилијације, у централном дијелу документа, везалом и подељано, наводе се наслов и евентуални поднаслов дјела.

Испод наслова наводи се апстракт, на језику којим је писан и рад (100–250 ријечи). Након апстракта наводе се кључне ријечи (5–10 ријечи). Апстракт и кључне ријечи такође се пишу фонтом Times New Roman, величине слова 12 и са проредом 1.5, и то косим словима (курзивом). Уколико се у самом тексту апстракта или кључних ријечи већ налазе ријечи истакнуте косим словима (попут, рецимо, назива дјелâ), онда се те ријечи, за разлику од остатка текста апстракта и кључних ријечи, пишу нормалним словима.

Након кључних ријечи долази текст рада. Неопходно је да оригинални научни рад има структуру IMRAD (Introduction, Methods, Results, and Discussion), а пожељно да се увод, поглавља, потпоглавља и закључак нумеришу и насловљавају.

Цитате који су дужи од двије реченице потребно је издвојити из основног текста, и то поштујући сљедећа техничка упутства: фонт Times New Roman, величине слова 11, проред 1.5 и увучена лијева маргина за 0.5. Овако издвојене цитате није потребно стављати под наводнике.

Након текста рада наводи се библиографија цитираних текстова (дакле, искључиво текстова који су цитирани у раду или на које се аутори радова

директно позивају). У библиографији се одвојено дају извори и литература. Латиничне и ћириличне библиографске јединице не дају се одвојено, него према упутствима која су наведена нешто ниже.

Рад написан на српском језику мора на свом крају имати резиме и кључне ријечи на енглеском језику. Радови написани на руском, њемачком, француском или италијанском језику морају на свом крају имати резиме и кључне ријечи на српском и на енглеском језику. Уколико је рад написан на енглеском, резиме и кључне ријечи се дају на српском језику. Резиме је информативни приказ чланка и оквирно не прелази 500 ријечи.

У складу с препорукама Министарства за научно-технолошки развој, високо образовање и информационо друштво Републике Српске као и у складу с *Правилником о публикавању научних публикација (Службени гласник Републике Српске, број 77/17, члан 60 и 61)*, цитирана литература треба да је највећим дијелом из врхунских међународних и републичких научних часописа (преко 80%), а удио цитираних радова на свјетским језицима треба да је преко 50%. Радови који не испуњавају најмање један од поменутих критеријума неће бити прихваћени за рецензијску процедуру.

Библиографске јединице у часопису *Филолог* од првога броја цитирају се по принципу парентеза, а у складу с упутством *Harvard Manual Style*. Полазећи од овога правилника, о којем се аутори детаљније могу информисати на интернету, наводимо примјере цитирања најчешћих библиографских јединица. У случају било каквих недоумица, препоручујемо ауторима да се обрате уредништву часописа.

Подаци о цитираним књигама дају се у парентезама у продужетку цитираног текста, и то на тај начин што се у загради, латиничним писмом, да презиме цитираног аутора, година издања и двотачком се одвоји број странице.

Примјер:

Крила потврђују став изнет у српској историји књижевности о поетском роману као „најзначајнијој тековини послератног модернизма и читаве наше модерне литературе” (Deretić 1983: 496).

Уколико се име аутора већ помиње у тексту, наводе се само година издања цитиране публикације као и број стране на коју се реферишемо:

Примјер:

Како пише Ј. Деретић, писци у периоду између 1919. и 1923. године стављају акценат на морфологију књижевног дела и његове конструктивне захтеве (1983: 496).

У библиографији:

Деретић, Јован (1983), *Историја српске књижевности*, Београд: Нолит.

Ако је ријеч о цитирању научног чланка из часописа, зборника или неке друге сличне публикације, парентезе се дају по истом принципу, док се у библиографији наслов цитираног текста даје под наводницима, назив публикације у италику, иза чега долазе подаци о публикацији (издавач, година издажења, број свеска и сл.), док се пагинација наводи на крају.

Примјер:

Кончаревић, Ксенија (2016), „О појмовно-категоријалном апарату теолингвистике”, *Србистика данас*, зборник научних радова, Филолошки факултет Бања Лука, I, 1, 7–27.

Николић, Марина (2016), „Категорија степена и категорија оцене у српском језику – сличности и разлике”, *Филолог – часопис за језик, књижевност и културу*, Филолошки факултет Бања Лука, VII, 14, 11–18.

Приликом цитирања са интернета парентезе се дају на сљедећи начин:

У том тексту анализирају се сличности и разлике између категорије степена и категорије оцене у српском језику (Nikolić, internet).

У библиографији, тамо гдје је могуће, препоручујемо навођење DOI стринга. Гдје то није могуће, наводи се URL. Ако се наводи DOI, није неопходно наводити датум посљедњег приступа.

Примјер:

Николић, Марина (2016), „Категорија степена и категорија оцене у српском језику – сличности и разлике”, DOI: 10.21618/fil1614011n.

Уколико има више аутора, критеријум навођења је презиме првог аутора.

Примјер:

Лична заменица *I* релативно је једнозначна у аргументативном писању у поређењу са другим личним заменицама (Biber et al. 1999: 329).

У библиографији се наводе сва имена, али се само име првог аутора пише у инверзији:

Biber, Douglas, Stig Johansson, Geoffrey Leech, Susan Conrad and Edward Finegan (1999), *The Longman Grammar of Spoken and Written English*, London: Longman.

У радовима на српском језику критеријум редослиједа навођења библиографске јединице је прво слово (првог) презимена (првог) аутора цитиранога рада, и то према фонетском, а не према етимолошком принципу. Нпр. латинична библиографска јединица с презименом *Chomsky* наводи се као библиографска јединица на Ч, и то према српском азбучном, односно абецедном редослиједу. Истовремено, у парентезама у тексту, презиме се даје у изворном облику, нпр. Chomsky 2000: 152.

У тексту рада писаног на српском језику цитати се наводе оним писмом којим је писана цитирана литература. Уколико је цитирана литература на српском језику писана латиницом, и уколико нема појмова или имена наведених у етимолошком облику (нпр. *Čomski*, а не *Chomsky*), цитат се може пресловити ћириличним писмом.

За потребе индексирања часописа у међународним базама објављује се и романизована верзија цитиране литературе. Из истог разлога парентезе морају бити дате латиницом. Уз библиографске јединице у обје верзије цитиране литературе и извора пишу се редни бројеви, а наводе се азбучним (српска верзија) и алфабетским (романизована верзија) редослиједом. Цитирану литературу на српском треба, као и остатак текста, писати фонтом Times New Roman, величине слова 12 и са проредом 1.5. Романизована верзија цитиране литературе пише се фонтом Times New Roman, величине слова 12 и са проредом Single. Проред Single употребљава се и у тексту резимеа на крају рада.